

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

Ref. DCE : HL2273-0047 (corr. DCE :H. Lelièvre)

Ref. NOVA : // (corr. DS : //)

Ref. KCML : AA/AH/SJN20121_646_Louvain_56_Hayoit_FE

Bijlage : //

Brussel,

Betreft : SINT-JOOST-TEN-NODE. Leuvensesteenweg 56 / Kleine Dalstraat 35-37. Advies van de KCML aan het einde van het vooronderzoek met het oog op de definitieve bescherming als monument van de voormalige winkel Hayoit.

Mijnheer de Directeur,

In antwoord op uw brief van 21/10/2019, ontvangen op 28/10/2019, en in toepassing van art. 225 §2 van het BWRO, sturen wij u het advies dat onze Commissie over bovengenoemde bescherming uitgebracht heeft tijdens haar vergadering 6/11/2019.

Bij besluit van 18/10/2018 werd de procedure ingesteld tot bescherming als monument van bepaalde delen van de voormalige winkel “Maison Hayoit” gelegen op de hoek van de Leuvensesteenweg 56 en de Kleine Dalstraat 35-37 te Sint-Joost-ten-Node. De procedure betreft :

- o de voorgevel,
- o de winkelruimte op de begane grond en de op de tussenverdieping (niveau +1),
- o alsook het vast meubilair, onroerend door bestemming.

Dit pand heeft een belangrijke erfgoedwaarde omwille van zijn sobere maar erg verzorgde art-decostijl én als markante getuige van de commerciële architectuur van het Interbellum.

De handelszaak “Maison Hayoit” vestigde zich in de jaren 1920 nabij het Madouplein te Sint-Joost-ten-Node, één van de belangrijke handelskernen van de eerste kroon rond Brussel. Het familiebedrijf was opgericht in 1898. Het opende, na een eerste winkel in de Schaarbeekse Brabantstraat, geleidelijk meer vestigingen en werd erg succesvol na WO I. In 1921 werd Hayoit hofleverancier en enkele jaren later werd het gebouw aan de Leuvensesteenweg ontworpen als een visitekaartje van het bedrijf.

1/4

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Hoekgevel @ Urban.brussels

Dit art-decopand werd gebouwd naar ontwerp van de architecten Guillaume Veldeman en Fernand Symons van 1927 (getekend op de plint). De gevel werd uitgevoerd in kwaliteitsvolle materialen en geaccentueerd door karakteristieke art-deco motieven zoals cannelures en rozetmotieven. Overeenkomstig de tijdsgeest kreeg de winkel een publicitaire gevel met vermelding van de te koop aangeboden goederen. De inplanting op een straathoek en de sobere, symmetrische gevelcompositie versterkten de monumentaliteit en de uitstraling van het bedrijf. Ook het interieur van het pand was erg verzorgd met grote aandacht voor het (vast) meubilair en voor de functionaliteit.

Het vooronderzoek

In het kader van het vooronderzoek naar aanloop van de definitieve bescherming, bracht het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Sint-Joost-ten-Node tijdens haar zitting van 8/01/2019 hierover gunstig advies uit.

Daarentegen uitte de eigenaar in zijn brief van 29/03/2019 bepaalde bemerkingen, met name over het interieur dat volgens hem drastische wijzigingen onderging. Hij stelt daarom voor de bescherming te beperken tot de gevels, de uitstalramen aan weerszijden van de toegang en de trap tussen de begane grond en de mezzanine.

Op 22/10/2019 ging een plaatsbezoek door met vertegenwoordigers van de DCE en van de KCML. In dat kader werd ook een fotoreportage uitgevoerd. Tijdens dit bezoek is gebleken dat behalve de buitengevel, ook de meest markante interieurelementen in goede staat bewaard zijn gebleven.

De KCML bevestigt bijgevolg de esthetische, sociale en historische waarde van het goed en brengt gunstig advies uit over de definitieve bescherming van het “Maison Hayoit” zoals bepaald in het besluit van 18/10/2018 ter opening van de procedure.

Eventueel kunnen de bevindingen van het bezoek van 22/10 jl. worden verwerkt in de bijlagen van het definitieve beschermingsbesluit. Het betreft volgende punten:

Verhoogde vitrines op de begane grond @ Urban.brussels

De gelijkvloerse verdieping wordt gekenmerkt door de nog aanwezige, oorspronkelijke doorlopende winkelpui bestaande uit goed bewaarde, brede en verhoogde vitrines. Ze zijn van de commerciële ruimte

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES

KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

gescheiden door een reeks openklappende luiken die onderaan voorzien zijn van panelen. Bovenaan werden de oorspronkelijke spiegels vervangen door vaste panelen waarbij het oorspronkelijk hang- en sluitwerk bewaard bleef ; het hout van de structuur en van de panelen werd geceruseerd. Deze vitrines maken onlosmakelijk deel uitmaken van het te beschermen winkelpand en moeten in hun geheel behouden blijven.

Wel kunnen de luiken van de uitstalramen in het kader van de komende herbestemming eventueel geopend worden, mits behoud van de verhoging, om de zichtbaarheid vanaf de straat naar het winkelinterieur te verbeteren. De bovenste panelen (voormalige spiegels) kan men eventueel vervangen door glas.

Trap op de begane grond en (geschilderde) houten doorgang naar de lift @ Urban.brussels

De bestaande houten trap met fraaie trapeuning is intact gebleven vanaf de kelder tot de hoger liggende verdiepingen, alsook de deuren naar de lift en het trappenhuis (ondertussen wit geschilderd). Tal van houten kasten zijn aanwezig op de gelijkvloerse verdieping waarvan de meeste voorzien werden van een nieuwe binnenzijde. De toonbanken werden spijtig genoeg verkocht na de sluiting van de winkel. Verder is ook het parket nog aanwezig op de gelijkvloerse en eerste verdieping, en zijn de radiatoren waartussen de voormalige toonbanken gepositioneerd waren intact (geplaatst in de dwarsrichting t.o.v. de gevels). Deze laatste zou men eventueel kunnen verplaatsten in het kader van een herbestemming.

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Binnenzijde van het gebogen raam op de kopgevel en gestapeld schrijnwerk @ Urban.brussels

In de gevels op de verdieping werden de houten ramen vervangen door pvc, met uitzondering van het gebogen raam op de kop. Alle originele houten raamkozijnen zijn gedemonteerd behalve die van het gebogen raam. Deze kozijnen en de bekleding van de dagkanten bleven echter meer dan waarschijnlijk in situ bewaard en wellicht liggen de deuren, kozijnen en dagkanten gestapeld op de gelijkvloerse verdieping. De KCML dringt erop aan deze bouwonderdelen zorgvuldig te stockeren met het oog op een eventueel hergebruik.

Meer algemeen dringt de Commissie erop aan het toekomstige programma af te stemmen op de erfgoedkenmerken van de voormalige winkel en zowel de gevel als het interieur op passende wijze te herwaarderen. De bewaarde interieurelementen en de ruimtelijkheid moeten beschouwd worden als een pluspunt voor de bestemming.

Hoogachtend,

A. AUTENNE
Secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie : BSE-DCE : H. Lelièvre
BSE-DS : V. Henri